

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

FRAMSTÄLLAN

2026-02-26

Ärendenummer:

NV-26-001805

Regeringskansliet
Klimat- och näringslivsdepartementet
103 33 Stockholm

Framställan om att införa spårbarhet för långlivade organiska föroreningar i avfall

Förslag om ändringar i 6 kap avfallsförordningen
(2020:614) i syfte att införa spårbarhet för avfall som
innehåller de långlivade organiska föroreningar som
anges i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets
förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om
långlivade organiska föroreningar.

Innehåll

SAMMANFATTNING	3
1. FÖRFATTNINGSFÖRSLAG	4
Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2020:614)	4
2. BAKGRUND	5
3. BESKRIVNING AV FÖRSLAGET	7
3.1 Förslag att införa spårbarhet för POPs-avfall	7
3.2 Ikraftträdande	8
3.3 Skäl till förslaget	8
4. KONSEKVENsutREDNING	9
4.1 Problem och eftersträvd förändring	9
4.2 Referensalternativ – om inga åtgärder vidtas	9
4.3 Handlingsalternativ	9
4.4 Berörda aktörer	10
4.5 Konsekvenser av Naturvårdsverkets förslag	11
4.6 Miljökonsekvenser	12
4.7 Åtgärder för att förslaget inte ska medföra mer kostnader eller begränsningar än nödvändigt	13
4.8 Överensstämmelse med EU-rätten	13
4.9 Behov av informationsinsatser	14
4.10 Utvärdering	14

Sammanfattning

Naturvårdsverket föreslår att antecknings- och rapporteringsskyldighet införs i 6 kap avfallsförordningen (2020:614) för avfall som innehåller de långlivade organiska föroreningar (persistent organic pollutants, POPs) som anges i bilaga IV till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar (POPs-förordningen).

Den som antecknar och rapporterar uppgifter om ett avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen ska enligt förslaget specificera vilket eller vilka POPs-ämnen som förekommer i avfallet. Vidare föreslår vi att spårbarhet för avfall som innehåller POPs ska gälla för både farligt och icke-farligt avfall. Förslaget innebär slutligen att uppgifter om POPs i avfall ska lämnas till Naturvårdsverkets avfallsregister.

Införandet av POPs-förordningens krav på spårbarhet i 6 kap. avfallsförordningen förväntas innebära en ökad förmåga för tillsynsmyndigheterna att bedriva tillsyn över en verksamhets hantering av avfall som innehåller POPs. Rapporteringen förväntas dessutom bidra till ökad kunskap om sådana avfallsflöden.

Verksamheter som hanterar farligt avfall som innehåller POPs är redan idag skyldiga att anteckna och rapportera sitt farliga avfall, samt känna till avfallets innehåll av POPs, vilket innebär att förslaget inte bör tillföra någon större administrativ börda. För den som hanterar icke-farligt avfall som innehåller POPs tillförs däremot ett nytt administrativt moment.

Naturvårdsverket har i en separat framställan (ärendenummer NV-05847-24) även lämnat förslag till regeringen om bland annat ett nytt 6 kap. avfallsförordningen. Förslagen i denna skrivelse kan genomföras oavsett om Naturvårdsverkets övriga förslag avseende 6 kap. genomförs.

1. Författningsförslag

Förslag till förordning om ändring i avfallsförordningen (2020:614)

Härigenom föreskrivs att det i avfallsförordningen (2020:614) ska införas två nya paragrafer, 6 kap. 25 och 26 §§, och närmast före 6 kap. 25 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

Avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar

25 §

Skyldighet att anteckna uppgifter enligt 1–5 §§ och skyldighet att lämna uppgifterna till avfallsregistret enligt 11 § gäller även för icke-farligt avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021.

26 §

Den som antecknar enligt 1–5 §§ ska när avfallet innehåller långlivade organiska föroreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021, för varje typ av avfall, ange vilken eller vilka långlivade organiska föroreningar som förekommer i avfallet.

Denna förordning träder i kraft den [tolv månader efter beslut].

2. Bakgrund

EU-rättens krav på spårbarhet av POPs-avfall

Enligt artikel 7.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föroreningar (POPs-förordningen) ska medlemsstaterna vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa kontroll och spårbarhet i enlighet med artikel 17 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet) av avfall som innehåller eller förorenats med ämnen som anges i bilaga IV till POPs-förordningen.

Enligt artikel 17 i avfallsdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att farligt avfall produceras, insamlas och transporteras samt även lagras och behandlas så att miljön och människors hälsa skyddas. Medlemsstaterna ska även vidta åtgärder för att avfallet ska kunna spåras alltifrån produktionen till dess slutliga bestämmelseort samt åtgärder för att farligt avfall ska övervakas så att kraven i bland annat artikel 35 uppfylls.

Enligt artikel 35 i avfallsdirektivet ska den som producerar, behandlar, samlar in, transporterar, handlar eller mäklar ett farligt avfall bland annat föra ett register. Uppgifterna i registret ska minst omfatta avfallets mängd, typ och ursprung. Verksamhetsutövarna ska även göra uppgifterna tillgängliga för de behöriga myndigheterna genom ett elektroniskt register (i Sverige förvaltar Naturvårdsverket detta register, benämnt Avfallsregistret).

Antecknings- och rapporteringsskyldigheten i 6 kap. avfallsförordningen genomför artikel 35 i avfallsdirektivet.

Nuvarande spårbarhet av POPs-avfall

Sverige saknar i nuläget spårbarhet för avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen (POPs-avfall). POPs-avfall som även utgör farligt avfall omfattas indirekt av antecknings- och rapporteringsskyldigheten i 6 kap avfallsförordningens, men det går i befintligt spårbarhetssystem inte att urskilja när ett farligt avfall innehåller POPs utöver vad som framgår av avfallskoden. Med undantag för de avfallskoder som avser avfall som innehåller PCB, så saknas det idag avfallskoder i bilaga 3 till avfallsförordningen som på ett bra sätt beskriver ett avfall som förorenats av POPs. Det går alltså vanligtvis inte att med hänvisning till avfallskoden eller andra uppgifter i spårbarhetssystemet avgöra om klassningen som farligt avfall beror på innehållet av POPs, eller vilket eller vilka POPs-ämnen som förekommer i avfallet och eventuellt ligger till grund för klassningen.

För POPs-avfall som inte klassificerats som farligt avfall (icke-farligt avfall enligt definitionen i 1 kap. 4 § avfallsförordningen) saknas spårbarhet helt i nuläget. Det är emellertid Naturvårdsverkets bedömning att artikel 7.6 kräver åtgärder för att

säkerställa spårbarhet även för sådant icke-farligt POPs-avfall (se avsnitt 4.8 *Överensstämmelse med EU-rätten*).

Klassificering av avfall som innehåller POPs

I 2 kap 3 § 2 avfallsförordningen anges vissa ämnen som, när de överskrider de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen, ska utgöra farligt avfall. Det finns i övrigt ingen direkt koppling i nuläget mellan de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen och den bedömning om ett avfalls egenskaper som ska göras enligt 2 kap. 2–3 §§ avfallsförordningen och med stöd av bilaga III till avfallsdirektivet.

Innehåll av POPs över listade koncentrationsgränser i ett avfall innebär alltså inte att avfallet måste klassificeras som farligt avfall. Ett POPs-avfall kan därför vara icke-farligt utifrån bestämmelserna i 2 kap. avfallsförordningen. Det finns i bilaga 3 till avfallsförordningen i regel inte heller några särskilda avfallskoder för avfall som innehåller POPs utöver de som anges för PCB-haltigt avfall.

Samtidigt har nya faroklasser för hormonstörande samt långlivade, bioackumulerande och toxiska ämnen införts i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (CLP-förordningen) som, om de även införs i bilaga III till avfallsdirektivet, kan innebära att fler avfall kan komma att klassas som farligt utifrån dess innehåll av POPs. Det är i nuläget dock okänt om de nya faroklasserna kommer att införas i bilaga III till avfallsdirektivet. Inom EU diskuteras dessutom att tillföra särskilda avfallskoder för vissa avfall som innehåller POPs. Även detta skulle kunna innebära att fler avfallstyper som innehåller POPs kan komma att klassificeras som farligt avfall, men det är samtidigt osannolikt att ett eventuellt införande av nya avfallskoder kommer att omfatta allt icke-farligt avfall som innehåller POPs.

Långlivade organiska föroreningar och Stockholmskonventionen

Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar syftar till att skydda människors hälsa och miljön från de ämnen som ingår i konventionen. Sverige och EU har via Stockholmskonventionen åtagit sig att fasa ut och förhindra spridning av dessa ämnen, och konventionen är inom EU i huvudsak implementerad genom POPs-förordningen.

Långlivade organiska föroreningar utgör ett allvarligt hot mot både människors hälsa och miljön. Ämnena är svårnedbrytbara och kan därför finnas kvar i vår miljö under flera decennier framåt, samtidigt som de tenderar att spridas över stora geografiska områden. Exponering kan leda till allvarliga hälsoeffekter, inklusive vissa cancerformer, fosterskador, störningar i immunsystemet och reproduktionssystemet, ökad mottaglighet för sjukdomar samt skador på det centrala och perifera nervsystemet.

Särskilda krav vid hantering av avfall som innehåller POPs

Hantering av avfall som innehåller POPs omfattas av särskilda krav enligt POPs-förordningen. Bland annat ska avfallet enligt artikel 7.2 lämnas till behandling utan oskäligt dröjsmål, och behandlas på sådant sätt att innehållet av POPs destrueras eller irreversibelt omvandlas i enlighet med någon av de metoder som anges i del 1 i bilaga V till förordningen. Det är därför viktigt att eventuellt innehåll av POPs uppmärksammas genom hela avfallskedjan så att avfallet i slutändan hamnar hos rätt behandlare. Tillsynsmyndigheten bör även ges god möjlighet att på ett effektivt sätt följa upp och kontrollera hanteringen av POPs-avfall. Kunskapen om POPs i avfallsflöden är idag ofta bristfällig och det kan vara svårt för en tillsynsmyndighet att utöva tillsyn på sådana avfallsflöden då det saknas ett spårbarhetssystem liknande det som finns för farligt avfall genom Naturvårdsverkets avfallsregister.

3. Beskrivning av förslaget

3.1 Förslag att införa spårbarhet för POPs-avfall

Naturvårdsverket föreslår att den som enligt 6 kap. avfallsförordningen ska föra en anteckning som avser ett avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen, i anteckningen ska ange uppgift om vilket eller vilka POPs som förekommer i avfallet. Uppgiften ska anges utöver den avfallskod som idag används för att beskriva avfallets egenskaper och ursprung.

Vidare föreslår Naturvårdsverket att anteckningsskyldighet enligt 6 kap 1–5 §§ och skyldigheten att lämna uppgifter till avfallsregistret enligt 11 § avfallsförordningen utökas till att även omfatta icke-farligt POPs-avfall.

Ändringarna kan genomföras genom att två nya bestämmelser införs i 6 kap. avfallsförordningen. I den ena bestämmelsen (25 §) anges att skyldigheten att anteckna uppgifter enligt 1–5 §§ samt skyldigheten att lämna uppgifterna till avfallsregistret enligt 11 § även ska gälla för icke-farligt avfall som innehåller långlivade organiska föreningar över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till förordning (EU) 2019/1021. På detta sätt kommer antecknings- och rapporteringsskyldigheten även gälla POPs-avfall som inte är farligt avfall enligt definitionen i 1 kap. 4 § avfallsförordningen. I den andra bestämmelsen (26 §) anges att den som antecknar och rapporterar uppgifter om ett POPs-avfall ska specificera vilket eller vilka POPs-ämnen som förekommer i avfallet.

3.2 Ikraftträdande

Naturvårdsverket bedömer att förordningsändringarna bör träda i kraft tidigast ett år efter beslut. Tiden för ikraftträdande utgår från att avfallsregistret och tillhörande IT-lösningar, exempelvis e-tjänster och API:er (application programming interface), kommer att behöva anpassas för att ta emot uppgifter om POPs i avfall. Naturvårdsverket bedömer även att berörda verksamhetsutövare behöver tillräcklig tid för att ställa om sina rutiner, samtidigt som de verksamhetsutövare som idag lämnar sina uppgifter via API bör ges tillfälle att anpassa sin IT-lösning.

3.3 Skäl till förslaget

Det grundläggande syftet med förslaget är att Sverige ska leva upp till kraven i artikel 7.6 i POPs-förordningen om spårbarhet för avfall som innehåller POPs. Naturvårdsverket bedömer att spårbarhetskravet lämpligast införs genom Naturvårdsverkets avfallsregister och befintliga spårbarhetssystem för farligt avfall. Ökad spårbarhet för POPs-avfall och ett krav på att anteckna och rapportera förekomst av POPs i avfall förväntas även bidra till ökad kunskap om POPs hos både avfallsinnehavare och tillsynsmyndigheter, vilket på sikt bedöms bidra till att en större andel av POPs-avfallet samlas in och behandlas på ett sätt som är förenligt med POPs-förordningen.

Det är med hänsyn till de miljörisker som beskrivs i avsnitt 2 viktigt att hanteringen av POPs i avfallsledet inte bidrar till att sprida ämnena till miljön och att avfallet behandlas så att ämnena destrueras eller irreversibelt omvandlas och därmed avlägsnas från kretsloppet. De negativa hälsoeffekterna gäller oberoende av om det avfall som de förekommer i klassificerats som farligt eller icke-farligt enligt avfallsförordningens bestämmelser, varför de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen och som utgår från våra åtaganden enligt Stockholmskonventionen, utgör en rimligare indikation på när ett avfall bör hanteras med försiktighet och god spårbarhet.

Naturvårdsverket ser därför en tydlig miljönytta med att även icke-farligt POPs-avfall inkluderas i spårbarhetssystemet. Hanteringen av avfall som innehåller de ämnen som anges i bilaga IV till POPs-förordningen utgör en hög risk för människors hälsa och miljön. Samtidigt saknas effektiva verktyg för att identifiera, följa upp och tillsyna hanteringen av dessa avfallsflöden.

4. Konsekvensutredning

Nedan beskrivs konsekvenser av Naturvårdsverkets förslag i enlighet med förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

4.1 Problem och eftersträvad förändring

Ett genomförande av förslaget skulle innebära att Sverige lever upp till EU:s krav på kontroll och spårbarhet för avfall som innehåller POPs. Förslaget innebär även att myndigheter som bedriver tillsyn på avfall får en ökad möjlighet att följa upp att avfall som innehåller POPs hanteras i enlighet med POPs-förordningen, vilket på sikt bör innebära en högre efterlevnad av förordningen.

De ämnen som anges i bilaga IV till POPs-förordningen är långlivade organiska föreningar som är giftiga, svårnedbrytbara och sprids globalt. Därför krävs spårbarhet i avfallsledet för att säkerställa att avfall som innehåller POPs identifieras och hanteras korrekt, och att aktuella ämnen på sikt kan fasas ur kretsloppet för att skydda människors hälsa och miljön.

4.2 Referensalternativ – om inga åtgärder vidtas

Naturvårdsverket bedömer att Sverige idag inte lever upp till kraven i artikel 7.6 i POPs-förordningen på spårbarhet för avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i förordningens bilaga IV. Att inga åtgärder vidtas skulle innebära att Sverige även fortsättningsvis inte lever upp till kraven enligt POPs-förordningen. Att inte vidta några åtgärder innebär dessutom att det även fortsättningsvis kommer att saknas verktyg för att identifiera och följa upp hanteringen av avfall som innehåller POPs.

4.3 Handlingsalternativ

Ett huvudsakligt handlingsalternativ vore att spårbarhet genom antecknings- och rapporteringsskyldighet enbart införs för farligt avfall som innehåller POPs. Naturvårdsverket bedömer att en sådan lösning endast delvis skulle leva upp till POPs-förordningens krav. Det skulle samtidigt innebära försämrad spårbarhet och möjlighet att bedriva tillsyn mot verksamheter som hanterar icke-farligt avfall som innehåller POPs.

Att enbart införa spårbarhet för farligt avfall som innehåller POPs skulle möjligtvis kunna anses tillräckligt om de nya faroklasserna för hormonstörande eller långlivade ämnen i CLP-förordningen även införs i avfallsdirektivets bilaga III, då Naturvårdsverkets bedömning i nuläget är att en sådan justering i praktiken skulle innebära att allt eller det mesta av det avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen kan komma att klassificeras som farligt. Detta gäller även om särskilda avfallskoder för avfall som innehåller POPs skulle införas om de nya avfallskoderna innebär att POPs-avfall i regel skulle komma att klassificeras som farligt.

4.4 Berörda aktörer

Förslaget berör all verksamhet som ger upphov till, transporterar, samlar in, mäklar, handlar med eller behandlar avfall som innehåller POPs. Med verksamheter avses här företag, myndigheter och organisationer. Även tjänsteleverantörer som tillhandahåller IT-lösningar för att lämna uppgifter via avfallsregistrets API berörs av förslaget.

Det saknas i nuläget uppgifter om antalet verksamheter som kan beröras, men uppgifter från Naturvårdsverkets avfallsregister visar att ca 62 000 olika verksamhetsutövare, från registrets uppkomst t.o.m. sista december 2025, har lämnat uppgifter om farligt avfall till avfallsregistret. Siffran kan tolkas som ett tak för hur många verksamhetsutövare som potentiellt skulle komma att behöva lämna uppgifter om POPs-avfall, men det är samtidigt sannolikt att de allra flesta av dessa verksamhetsutövare sällan eller aldrig kommer att ge upphov till eller hantera ett avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen.

Ca 6 000 verksamhetsutövare rapporterade under samma period att de tagit emot farligt avfall i egenskap av insamlare, samtidigt som 680 verksamhetsutövare rapporterade att de tagit emot ett farligt avfall i egenskap av behandlare. Verksamheter som samlar in eller behandlar avfall är sannolikt mer benägna att komma i kontakt med avfall som innehåller POPs, men betydligt färre verksamhetsutövare bedöms samtidigt ha kapacitet eller tillstånd att behandla farligt avfall som innehåller POPs i enlighet med tillåtna metoder som anges i del 1 i bilaga V till POPs-förordningen.

Förslaget berör även myndigheter som bedriver tillsyn på avfall, samt brottsbekämpande myndigheter som tar del av uppgifter i avfallsregistret för att utreda miljöbrott. Med tillsynsmyndighet respektive brottsbekämpande myndighet avses Sveriges 290 kommuner (eller eventuella miljöförbund som tillsynen bedrivs genom), våra 21 länsstyrelser, Kemikalieinspektionen, Förvarsinspektören för hälsa och miljö, samt Polismyndigheten som tillsynsmyndighets vid transport av farligt gods. Med brottsbekämpande myndigheter avses Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Ekobrottsmyndigheten, Tullverket, Kustbevakningen och Skatteverket.

Förslaget berör slutligen Naturvårdsverket som vägleder om bland annat miljöbalken, avfallsförordningen och POPs-förordningen, samt förvaltar och utvecklar avfallsregistret och tillhörande IT-system.

4.5 Konsekvenser av Naturvårdsverkets förslag

Verksamhetsutövare

För en verksamhetsutövare som redan idag antecknar och rapporterar farligt avfall till avfallsregistret innebär förslaget att verksamheten, när den hanterar ett avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen, utöver vad som ska antecknas och rapporteras idag, även ska ange uppgift om vilket eller vilka POPs som förekommer i avfallet. Då den uppgift som tillförs är av sådant slag att verksamhetsutövaren redan idag är skyldig att känna till avfallets innehåll av POPs, bedömer Naturvårdsverkets att förslaget enbart tillför en mindre administrativ börda för den som redan hanterar farligt avfall.

För den som hanterar icke-farligt avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen innebär förslaget däremot att verksamheten tillförs antecknings- och rapporteringsskyldighet för hanteringen av sådant avfall. För en sådan aktör är det alltså en väsentligt större administrativ börda som påförs. Samtidigt är det osannolikt att hantering av icke-farligt avfall innehållande POPs är vanligt förekommande i de flesta verksamheter, eller att hanteringen, när den förekommer, utgör en särskilt stor andel av en verksamhets totala avfallshantering. Naturvårdsverket bedömer därför att den totala administrativa börda som tillförs är begränsad.

De moment som tillförs den som hanterar icke-farligt avfall som innehåller POPs innebär alltså att verksamheten ska anteckna vissa uppgifter om avfallet. Anteckningen ska föras antingen innan transport påbörjas eller inom två arbetsdagar från att avfall tagits emot, mäklets, eller handlats med, beroende på verksamhetens roll i avfallskedjan vid den enskilda hanteringen. Uppgifterna ska sedan rapporteras till avfallsregistret inom två arbetsdagar från det datum då anteckningen ska vara förd. För den som behandlar icke-farligt avfall gäller redan anteckningsskyldighet enligt 7 kap. 7 § avfallsförordningen när avfallet tas emot. För behandlare innebär vårt förslag alltså att de anteckningar som redan förs även ska rapporteras till avfallsregistret. Den som behandlar icke-farligt avfall omfattas dessutom redan idag av en skyldighet att anteckna och kvartalsvis sammanställa behandlingsresultat. Vårt förslag skulle innebära att den kvartalsvisa sammanställningen även ska rapporteras till avfallsregistret.

Naturvårdsverket har i en separat framställan (ärendenummer NV-05847-24) lämnat förslag till regeringen om bland annat ett nytt 6 kap. avfallsförordningen

som ska förenkla antecknings- och rapporteringsskyldigheten. Ett genomförande av det förslaget bedöms minska den administrativa bördan även för den som ska anteckna och rapportera uppgifter om avfall som innehåller POPs.

Tjänsteleverantörer av IT-lösningar

För den som idag genomför sin rapportering via Naturvårdsverkets API, eller som tillhandahåller en sådan lösning för andra verksamheter, innebär förslaget att verksamheten sannolikt kommer att behöva anpassa sin IT-lösning. Det totala antalet tjänsteleverantörer som kan påverkas uppskattas till ca 350 verksamheter. För den som inte vill anpassa sitt API för att även kunna lämna uppgifter om POPs-avfall, kommer det dock vara möjligt att i stället lämna uppgifter om sådana avfallsmängder via Naturvårdsverkets e-tjänst.

Konsekvenser för tillsynsmyndigheter

Förslaget förväntas innebära en ökad förmåga för tillsynsmyndigheterna att utöva tillsyn mot verksamheter som hanterar avfall som innehåller POPs genom att tillföra ett verktyg för att följa upp och kontrollera verksamheternas hantering av avfall som innehåller POPs, samt identifiera sådana avfallsflöden. Uppgifter om POPs i avfall som lämnas till avfallsregistret innebär att tillsynsmyndigheten får insyn i vilken omfattningen och egenskap en verksamhet hanterar avfall som innehåller POPs. Uppgifterna ger även insyn i vem som behandlar avfallet och hur det behandlas.

Konsekvenser för Naturvårdsverket

Ett genomförande av förslaget skulle innebära att Naturvårdsverkets avfallsregister och tillhörande e-tjänster och API:er behöver anpassas för att ta emot uppgifter om innehåll av POPs i avfall. Naturvårdsverket bedömer att omfattningen på ett sådant utvecklingsarbete, och därmed även kostnaden, är begränsad.

Ett genomförande förväntas innebära ett ökat behov av vägledning från Naturvårdsverket om POPs-förordningen klassificering av avfall. Ett sådant arbete innebär dels en till omfattningen begränsad uppdatering av Naturvårdsverkets webbsidor, dels att hantera inkommande frågor från verksamheter och tillsynsmyndigheter. Det är i nuläget inte möjligt att uppskatta i vilken omfattning förslaget skulle leda till en ökad mängd frågor om avfallsregistret och POPs-förordningen.

4.6 Miljökonsekvenser

De ämnen som anges i bilaga IV till POPs-förordningen utgör en hög risk för miljön och människors hälsa då de är giftiga, svårnedbrytbara och sprids snabbt i

miljön och till människa. Exponering kan leda till allvarliga hälsoeffekter, inklusive vissa cancerformer, fosterskador, störningar i immunsystemet och reproduktionssystemet, ökad mottaglighet för sjukdomar samt skador på det centrala och perifera nervsystemet. Ökad spårbarhet och möjlighet att bedriva tillsyn på hanteringen av avfall som innehåller POPs förväntas på sikt ha en positiv effekt på miljön och människors hälsa genom att bidra till att en större del av det avfallet hanteras och behandlas på rätt sätt. Korrekt hantering innebär minskad risk för spridning till miljön och att en större andel av de POPs-ämnena som förekommer i avfall avlägsnas från kretsloppet.

4.7 Åtgärder för att förslaget inte ska medföra mer kostnader eller begränsningar än nödvändigt

Förslaget är utformat så att spårbarhet för avfall som innehåller POPs kan genomföras i de IT-system som Naturvårdsverket redan utvecklat i samband med att rapporteringsskyldighet till avfallsregistret trädde i kraft 2020. Naturvårdsverket bedömer därför att förslaget inte medför mer kostnader eller begränsningar än nödvändigt.

4.8 Överensstämmelse med EU-rätten

Av artikel 7.6 i POPs-förordningen följer att medlemsstaterna ska vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa kontroll och spårbarhet av POPs-avfall i enlighet med artikel 17 och artikel 35 i avfallsdirektivet.

Artikel 17 och artikel 35 i avfallsdirektivet avser endast farligt avfall.

Naturvårdsverket konstaterar därför att artikel 7.6 i POPs-förordningen är något otydligt formulerad huruvida den endast kräver att det införs spårbarhet för POPs-avfall som också är farligt avfall (se definitionen i 1 kap. 4 § avfallsförordningen).

I preambeln till POPs-förordningen (punkt 17) anges emellertid att ”[f]ör att främja spårbarheten för avfall som innehåller POP och säkerställa kontroll bör bestämmelserna om det registersystem som inrättats i enlighet med artikel 17 i direktiv 2008/98/EG även tillämpas på sådant avfall som innehåller POP och som inte definieras som farligt avfall i enlighet med kommissionens beslut 2014/955/EU”.

Utifrån vad som anges i preambeln bedömer Naturvårdsverket att artikel 7.6 i POPs-förordningen bör tolkas som att spårbarhet ska införas för allt POPs-avfall, oavsett om det även utgör farligt avfall eller inte.

Naturvårdsverkets förslag till nya 6 kap. 25–26 §§ avfallsförordningen överensstämmer därmed med kraven i artikel 7.6 i POPs-förordningen.

4.9 Behov av informationsinsatser

Ett införande av krav på spårbarhet för avfall som innehåller POPs förväntas innebära ett ökat behov av vägledning om POPs-förordningen och rapporteringen till avfallsregistret, främst genom att Naturvårdsverkets befintliga webbsidor uppdateras. Ett införande skulle även innebära ett behov av att genomföra informationsinsatser mot berörda branscher och tillsynsmyndigheter för att sprida kunskap om de nya kraven.

4.10 Utvärdering

Förslaget skulle innebära att uppgifter om avfall som innehåller POPs kommer att rapporteras löpande till avfallsregistret. Naturvårdsverket får därmed viss insyn i hur rapporteringen fungerar i praktiken. Naturvårdsverket får även insyn i hur regelverket fungerar i samband med den löpande vägledningen mot tillsynsmyndigheter och berörda verksamhetsutövare.

Beslut om denna framställan har fattats av generaldirektören Johan Kuylenstierna efter föredragning av avdelningschef Ingela Hiltula.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit t.f. enhetschef Johanna Farelus, handläggare Dick Hedeklint och miljöjurist Nils Henriksson.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Johan Kuylenstierna

Ingela Hiltula